

Relevansen og konsekvenserne af forskellige typer af udbudsreformer

”Fra arbejdsudbudspolitik til produktivitetspolitik”
arrangeret af NETØK

Jesper Linaa

17. marts 2017

De Økonomiske Råd

Hvorfor gennemføre reformer?

- For at skabe finanspolitisk holdbarhed indenfor de politisk besluttede prioriteringer. Tre muligheder (og produktivitet er ikke en af dem)
 - Højere skatter
 - Lavere udgifter
 - Større arbejdsudbud
- For at øge den gennemsnitlige velstand
- For at skabe penge til skattelettelser
- For at skaffe penge til bedre offentlig service
- Af fordelingspolitiske hensyn

Dagsorden

- **Hvad siger teorien?**

- Ledighed bør opfattes som et ligevægtsbegreb (kort teoretisk gennemgang)
- Virkningen af produktivitets- og arbejdsudbudsreformer

- **Holder teorien?**

- Sammenhæng mellem øget arbejdsudbud og øget beskæftigelse

- **Reformbehov og potentialer**

- Arbejdsstyrke
- Produktivitet

- **Konklusion**

Hvad siger teorien?

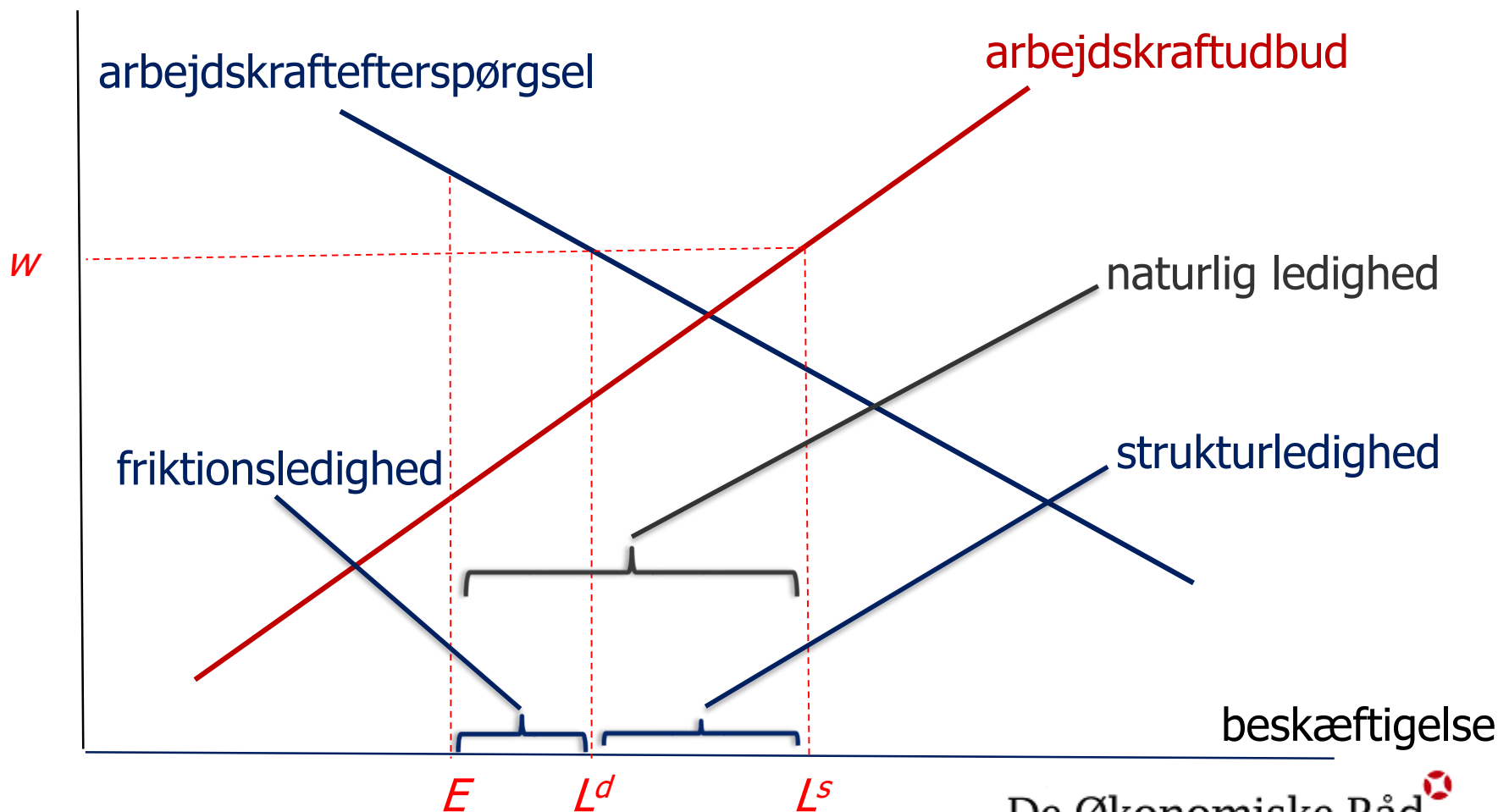
Arbejdsudbud og beskæftigelse

- Arbejdsstyrken = beskæftigede + ledige
 - Så når man udvider arbejdsstyrke får man flere beskæftigede og/eller flere ledige
- Forskellige typer af ledighed
 - Friktionsledighed
 - Strukturledighed
 - Konjunkturledighed
 - De to førstnævnte udgør til sammen *den naturlige ledighed / ligevægtsarbejdsløshed*. Men hvad er det nu, det helt præcist betyder? Og hvor kommer den fra?....

Langsigtslige vægt på arbejdsmarked med naturlig ledighed

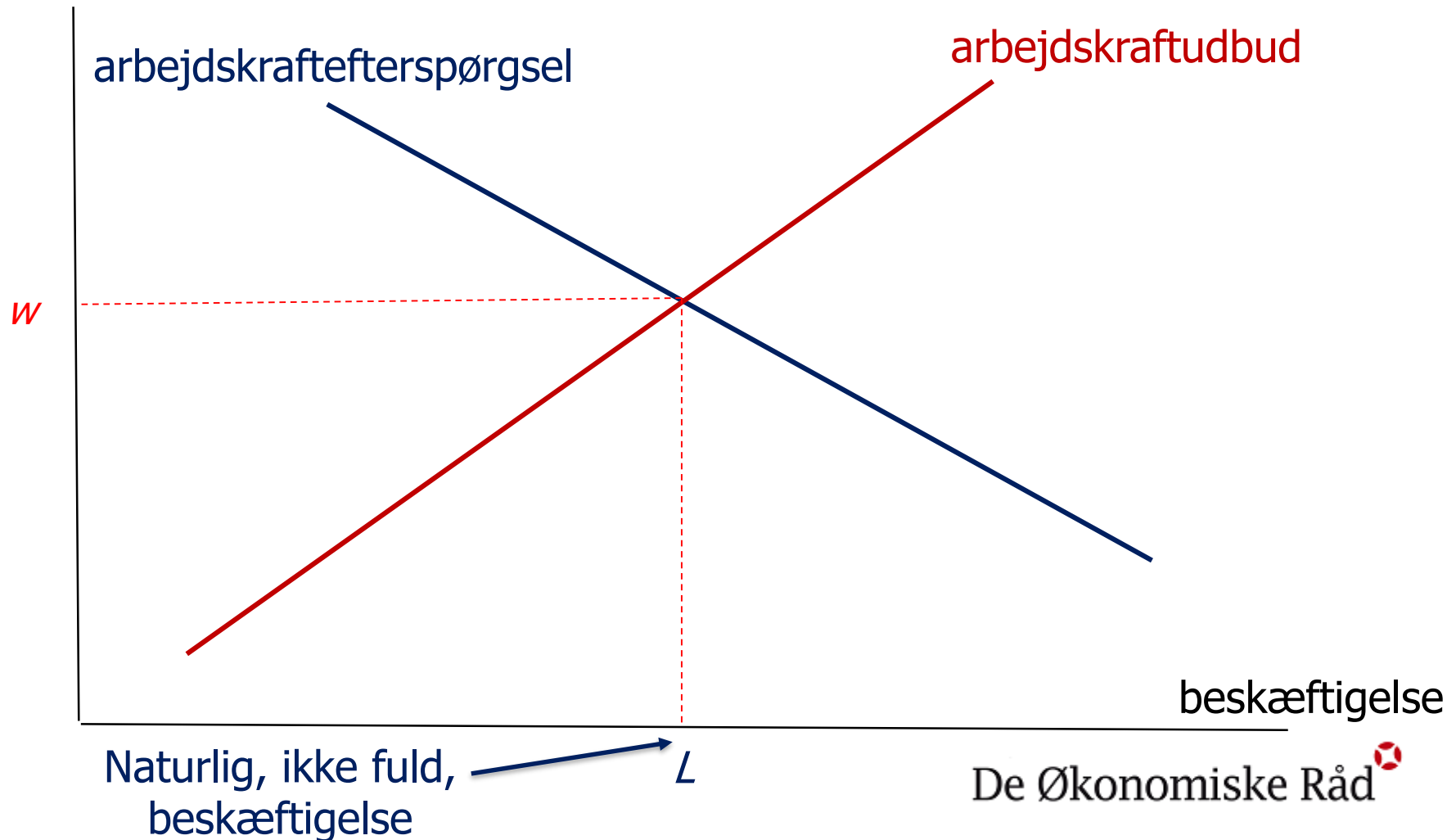
Naturlig ledighed er et
langsigtslige vægtsbegreb!

realløn

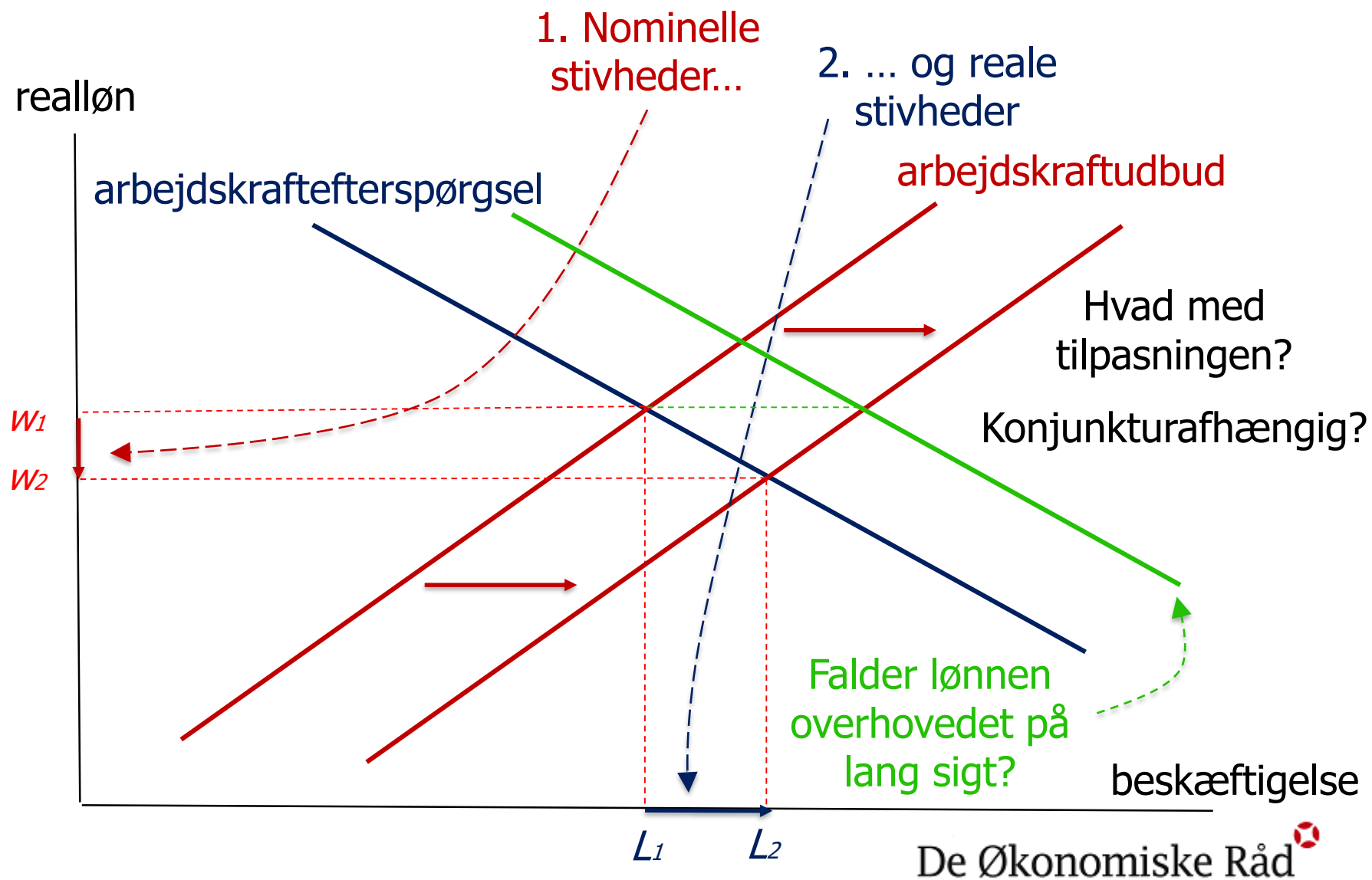

Langsigtslige vægt på arbejdsmarked

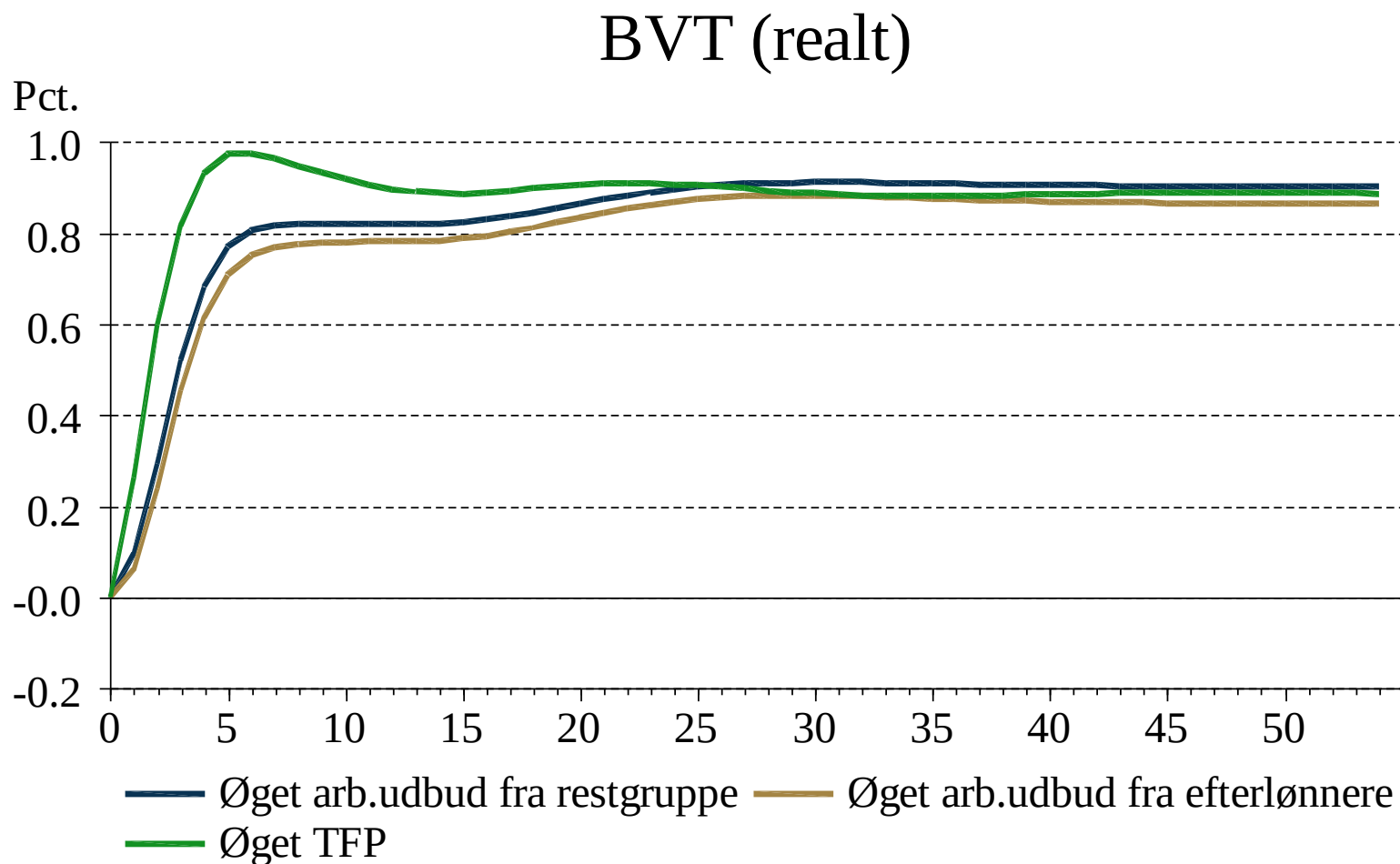
realløn

Konsekvensen af et større arbejdsudbud

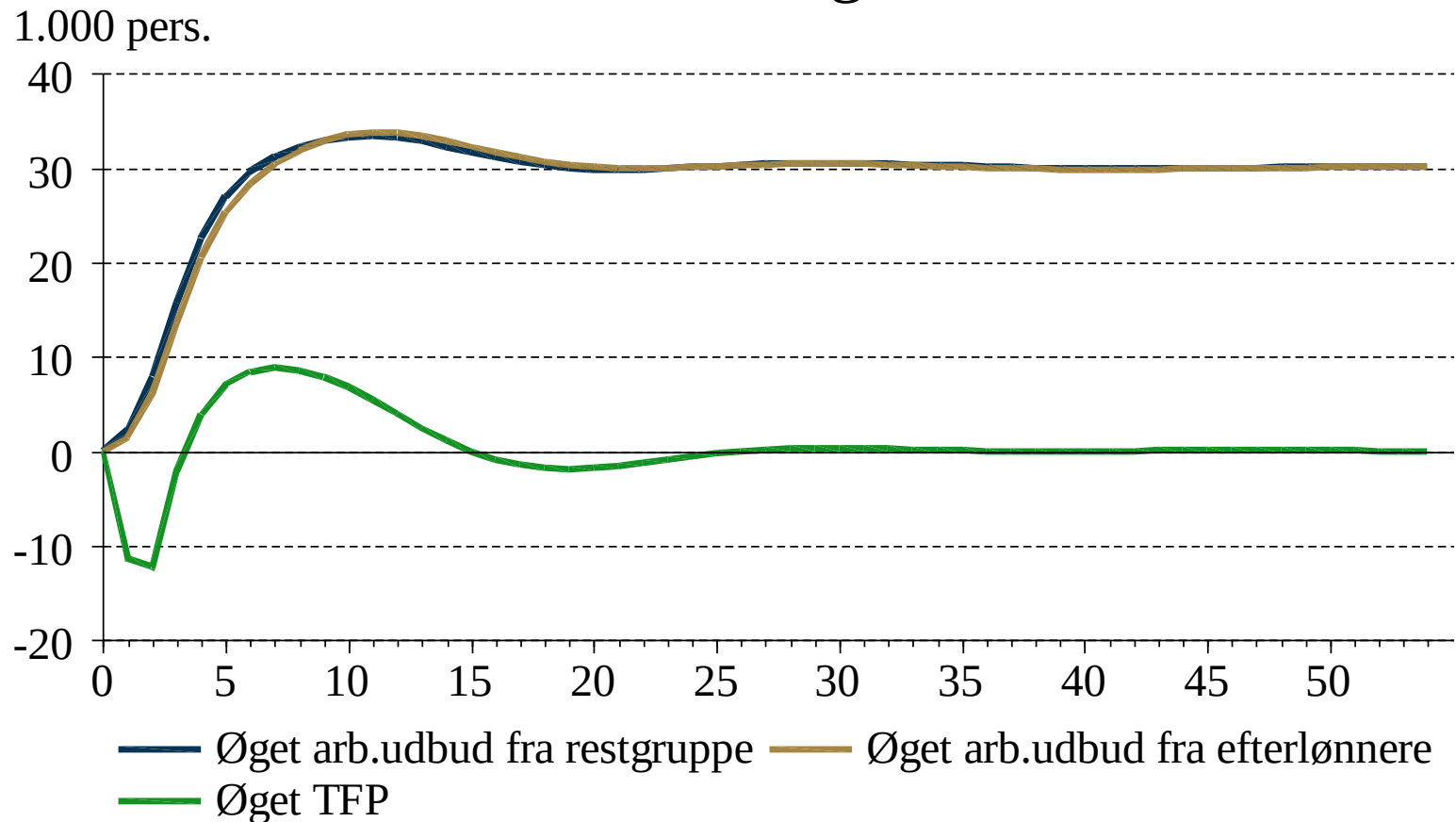
Øget arbejdsudbud eller styrket produktivitet? Ikke afgørende for den langsigtede aktivitetseffekt...

Egne beregninger på SMEC

... men beskæftigelsen reagerer meget forskelligartet...

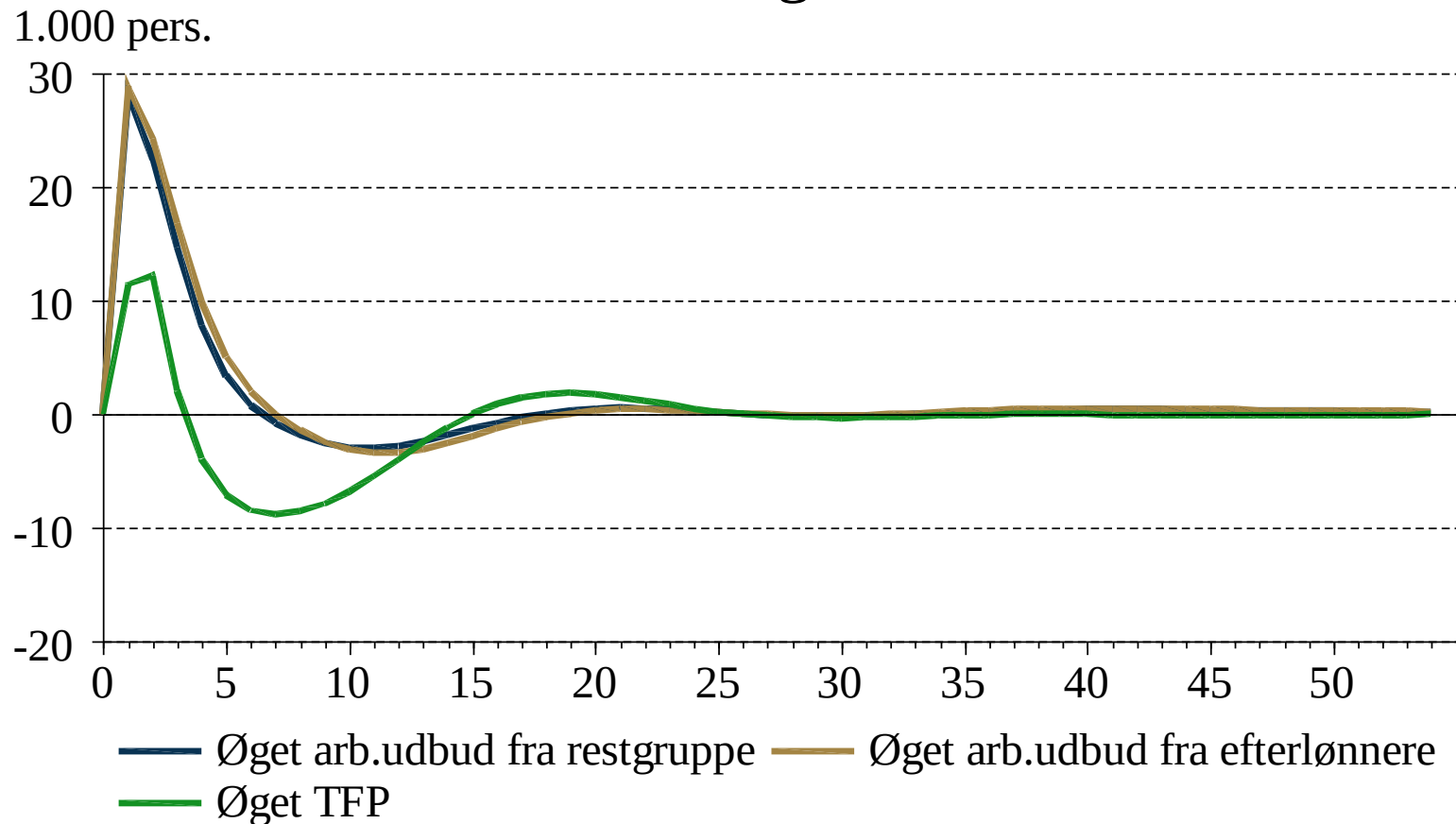
Beskæftigelse

Egne beregninger på SMEC

... mens den langsigtede ledighed er den samme

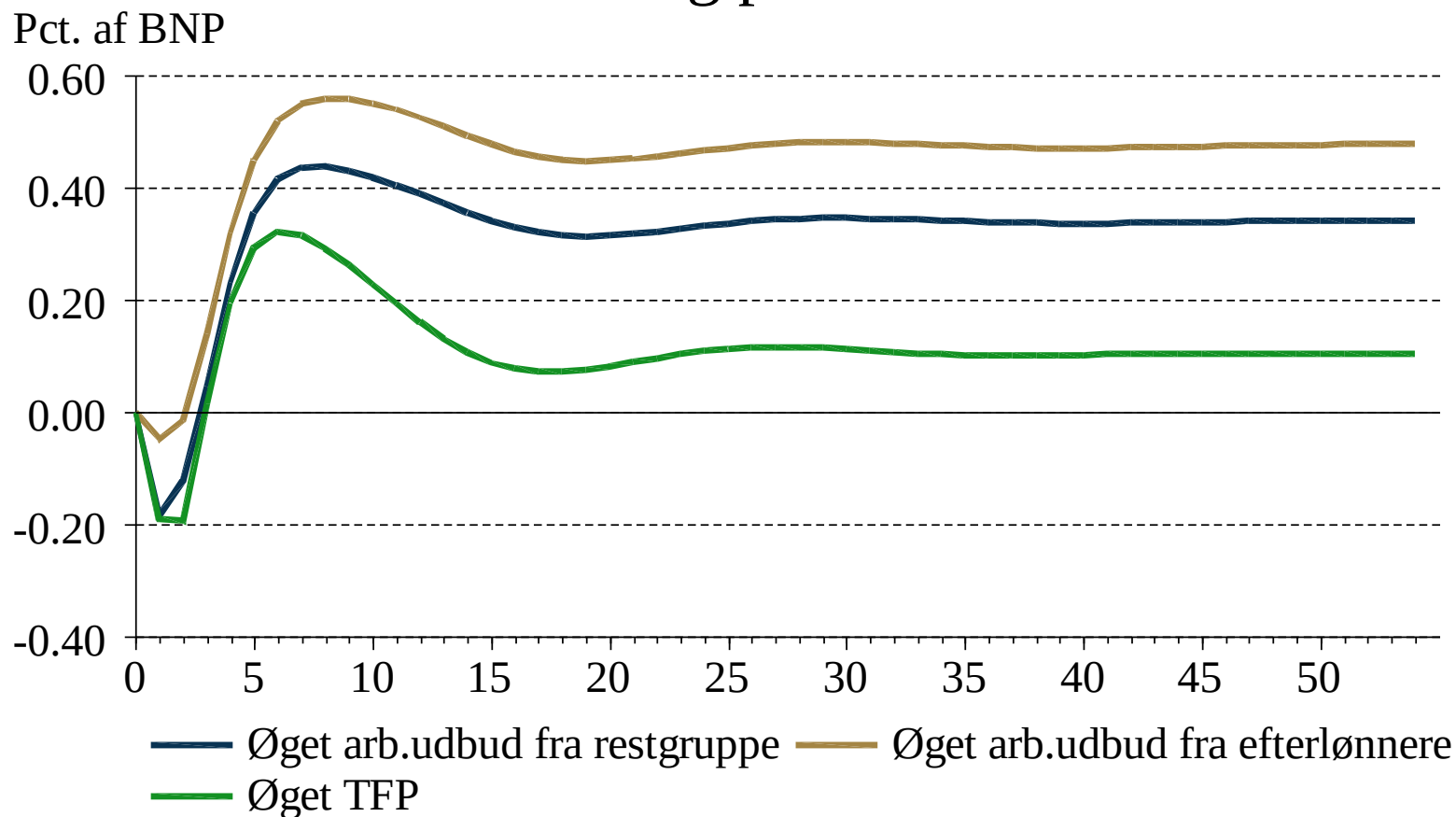
Ledighed

Egne beregninger på SMEC

Produktivitet hjælper kun i mindre grad den offentlige saldo

Offentlig primær saldo

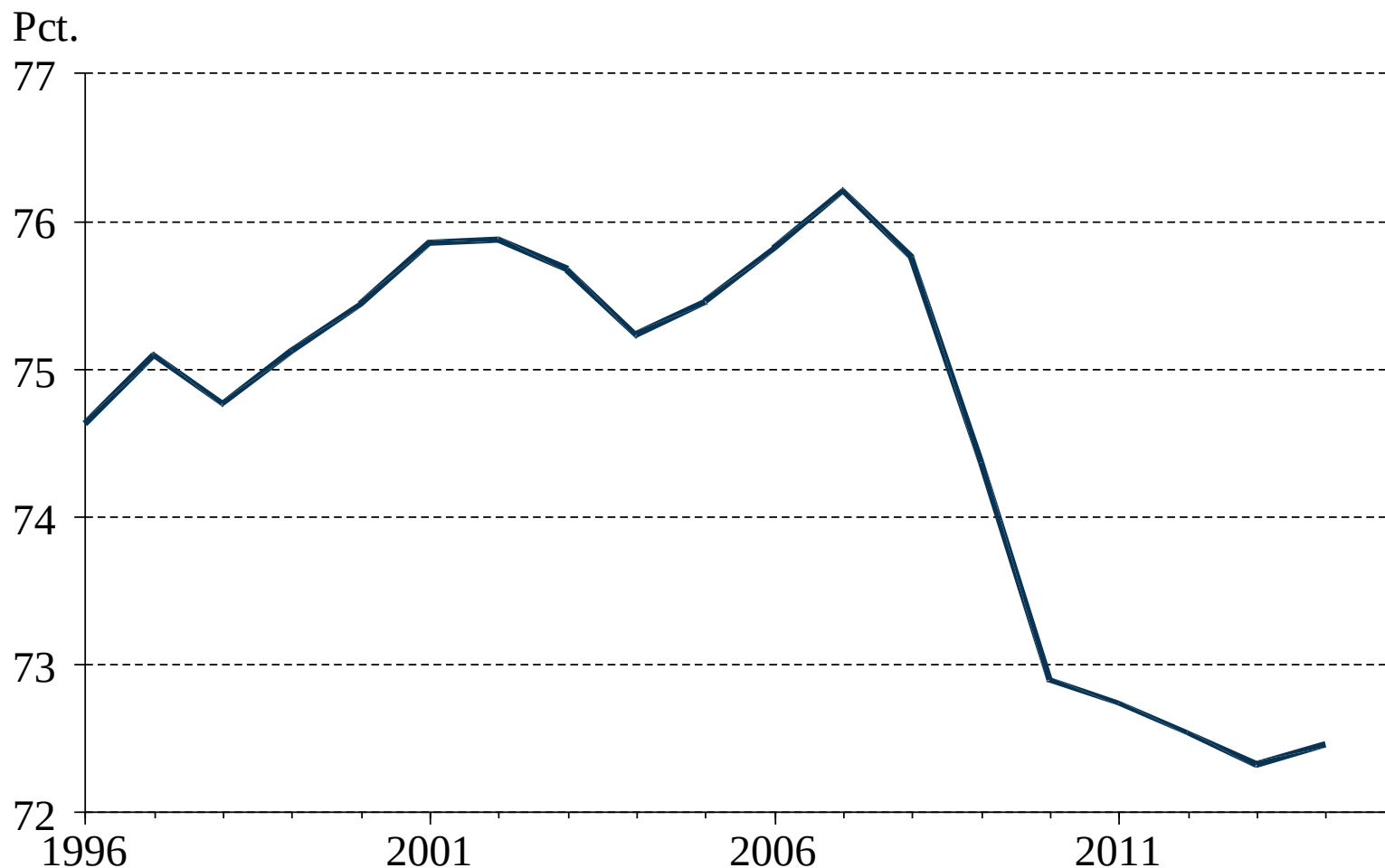

Egne beregninger på SMEC

Holder teorien?

Styrket deltagelse på arbejdsmarkedet (indtil krisen)...

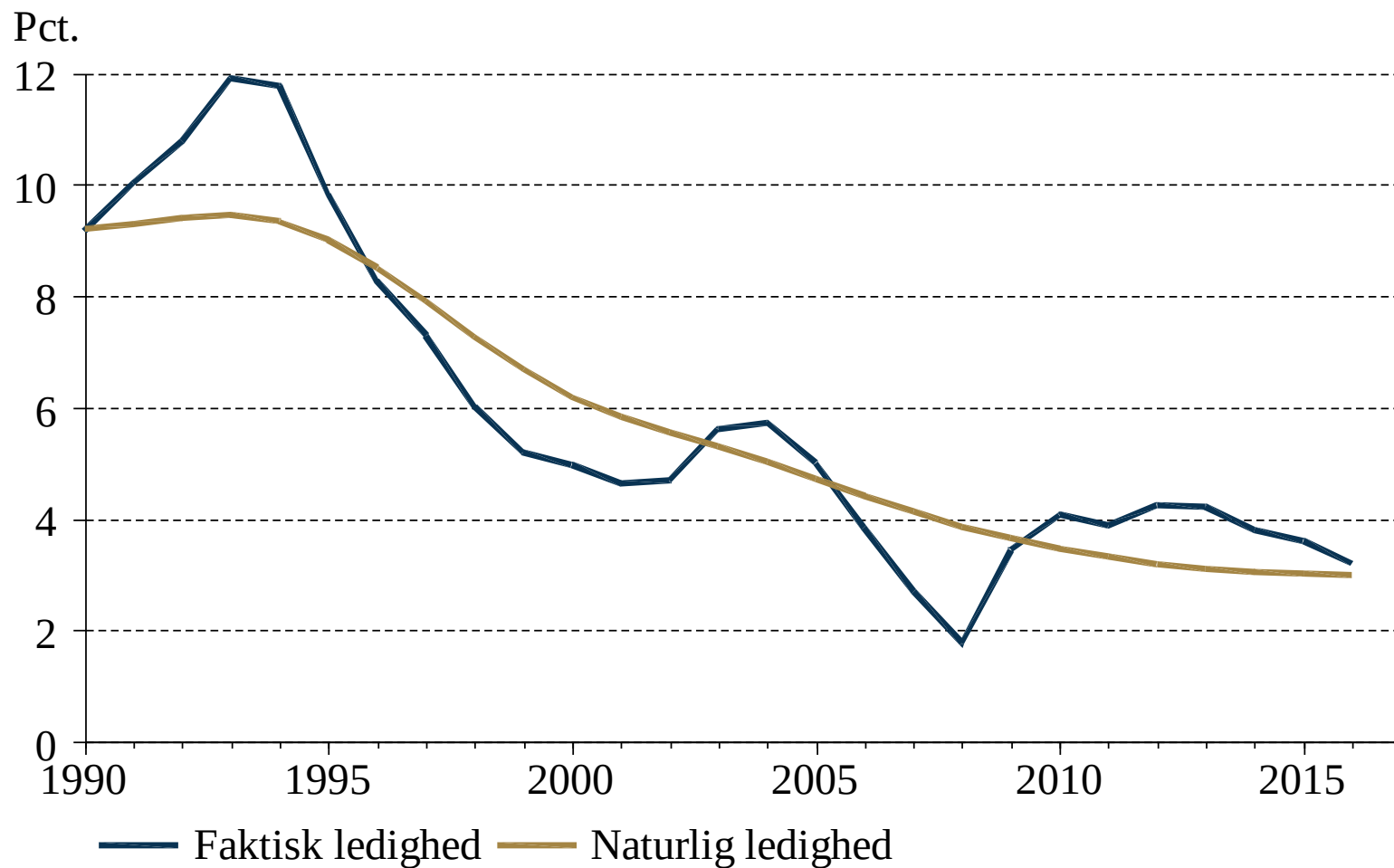
Erhvervsfrekvens, 1996-2014

Egne beregninger på data fra UADAM

... har ikke ført til øget ledighedsandel

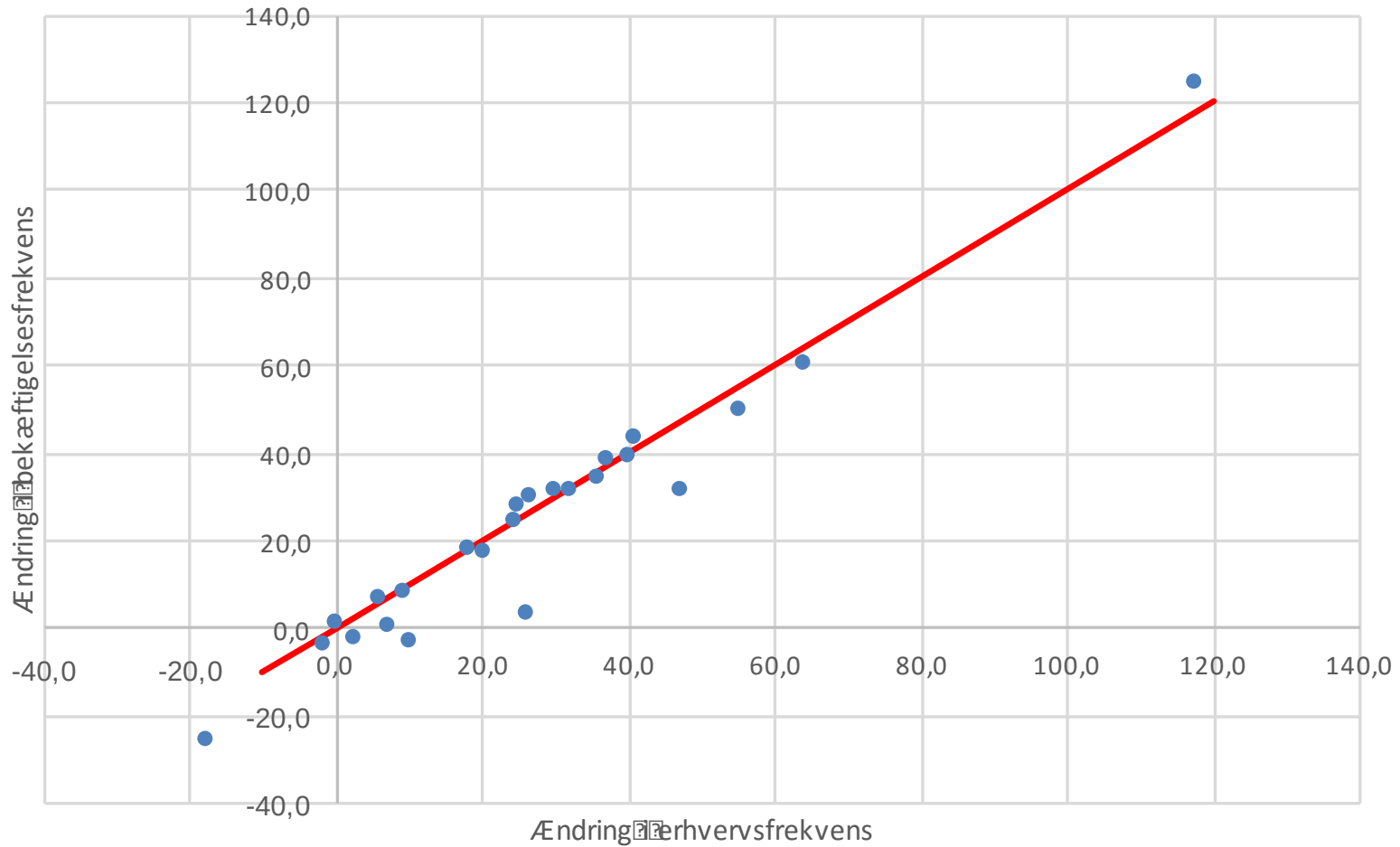
Nettoledighed, 1990-2016

Danmarks Statistik og egne beregninger

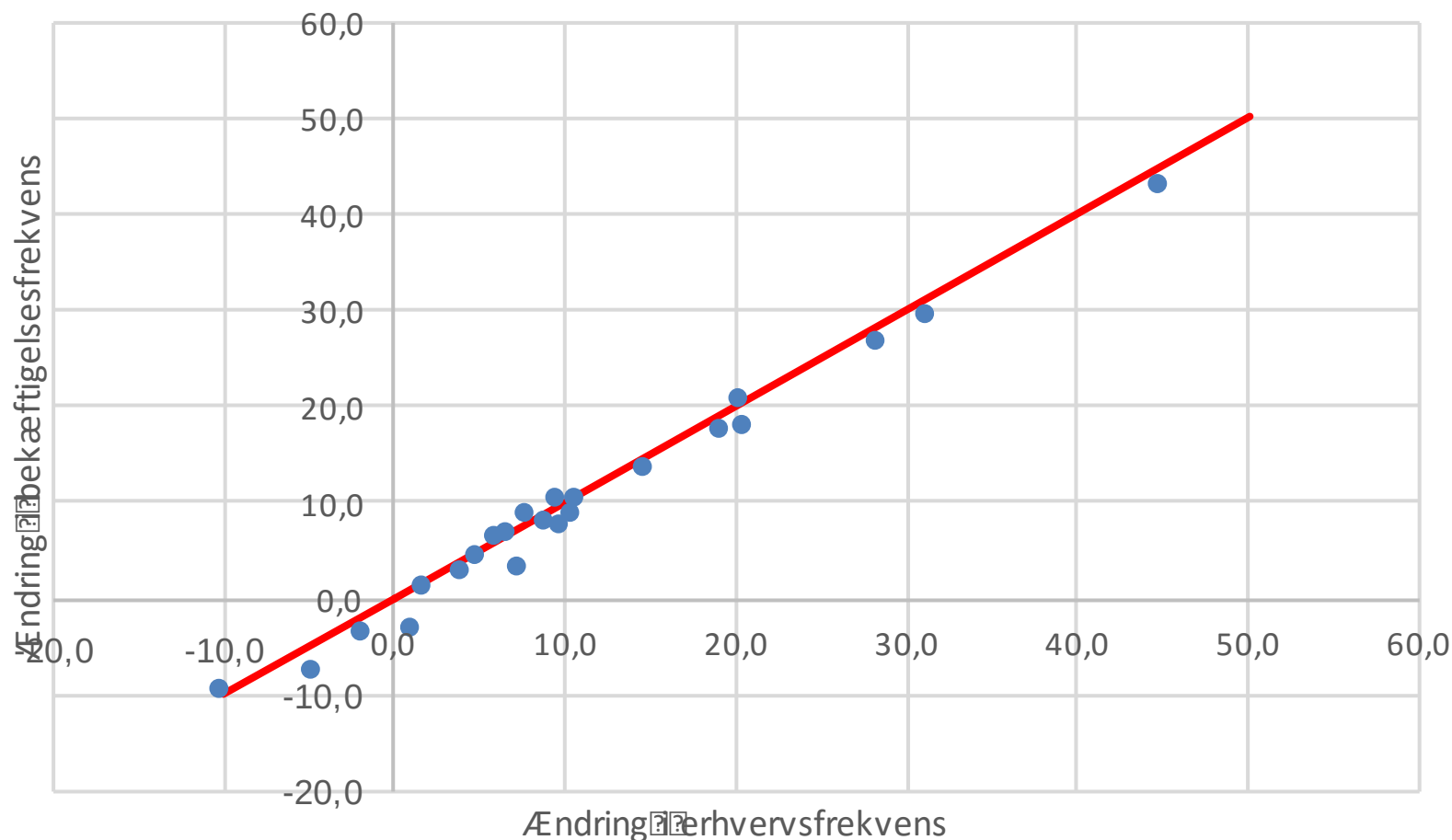
Øger et større arbejdsudbud beskæftigelsen?...

Ændringer i 24 udvalgte OECD-lande 1990-2012

... ja, det tyder det faktisk på

Ændringer blandt 60-64-årige i 24 udvalgte OECD-lande 1990-2012

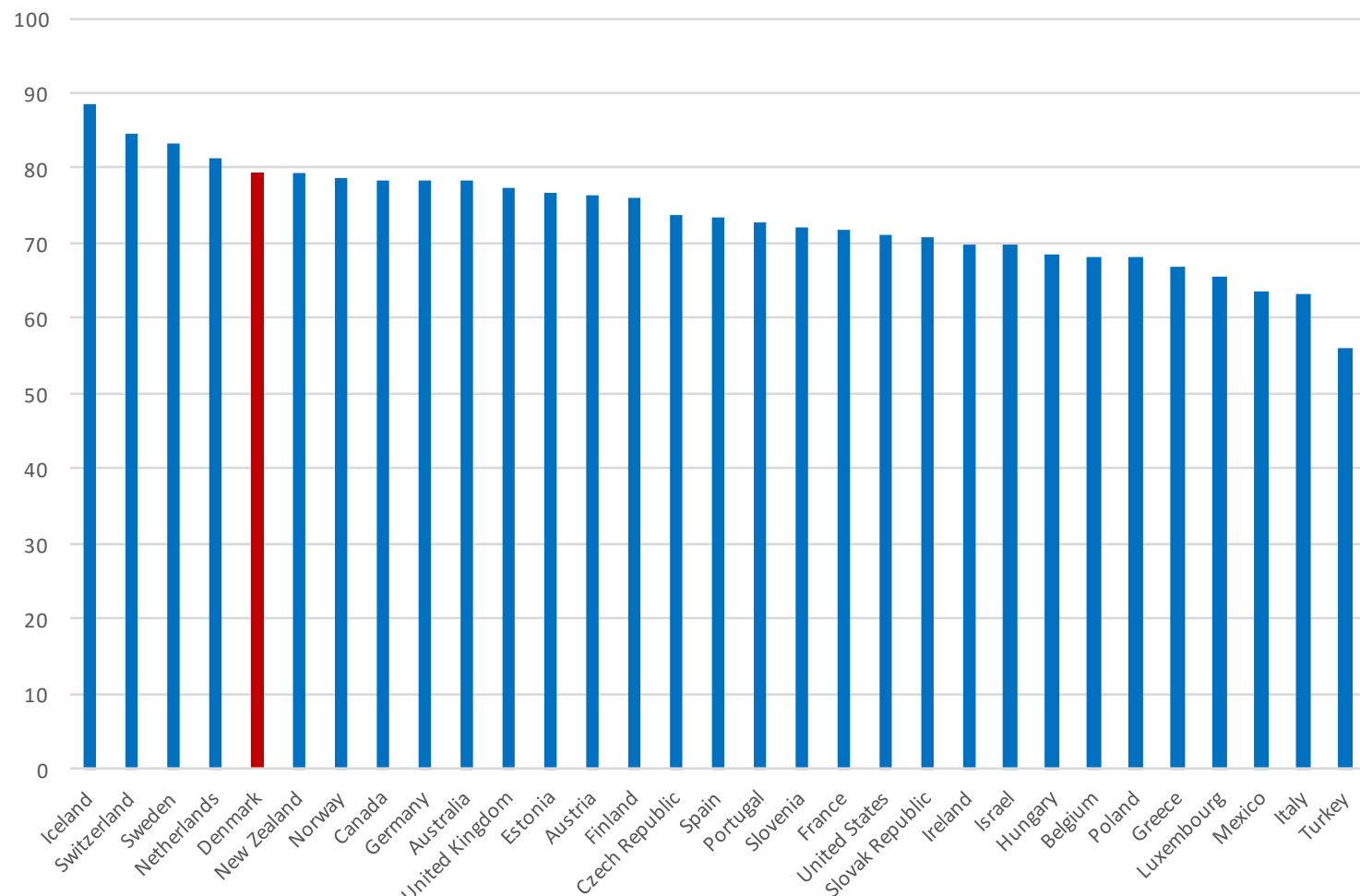

Reformbehov og potentialer

Reformbehov?

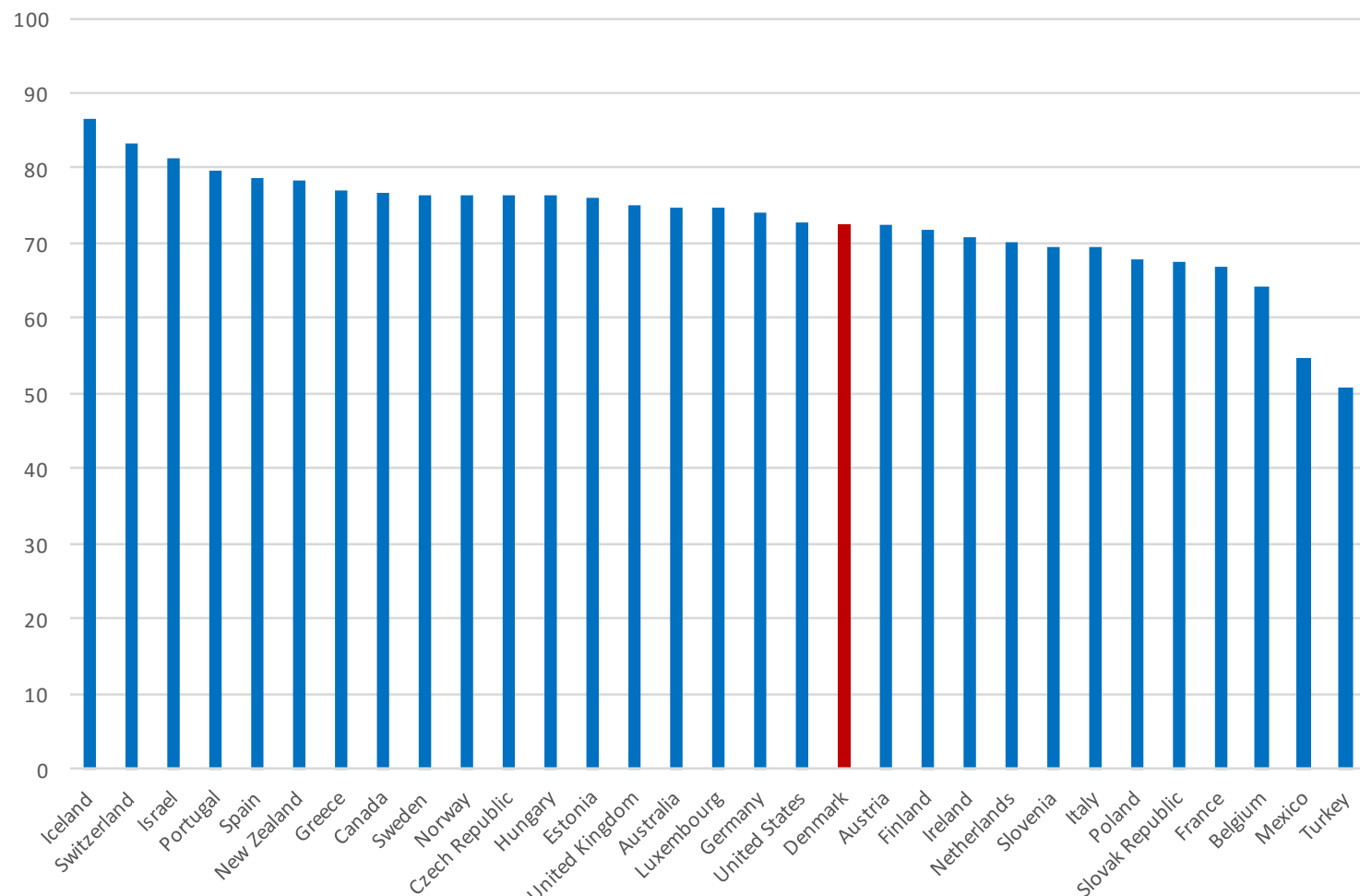
- Kan der være et *behov* i relation til den langsigtede finanspolitik, hvis denne er holdbar? Strid om ord?
- Politiske prioriteringer (af enhver art) kan udløse et ”reformbehov”
- Indretning af skatte- og overførselssystemet kan ses som en social kontrakt på tværs af individer og på tværs af generationer
 - relevant løbende at overveje bidraget hertil
 - hvor er potentialerne?

Høj erhvervsfrekvens i Danmark blandt ikke-indvandrere og ikke-efterkommere...

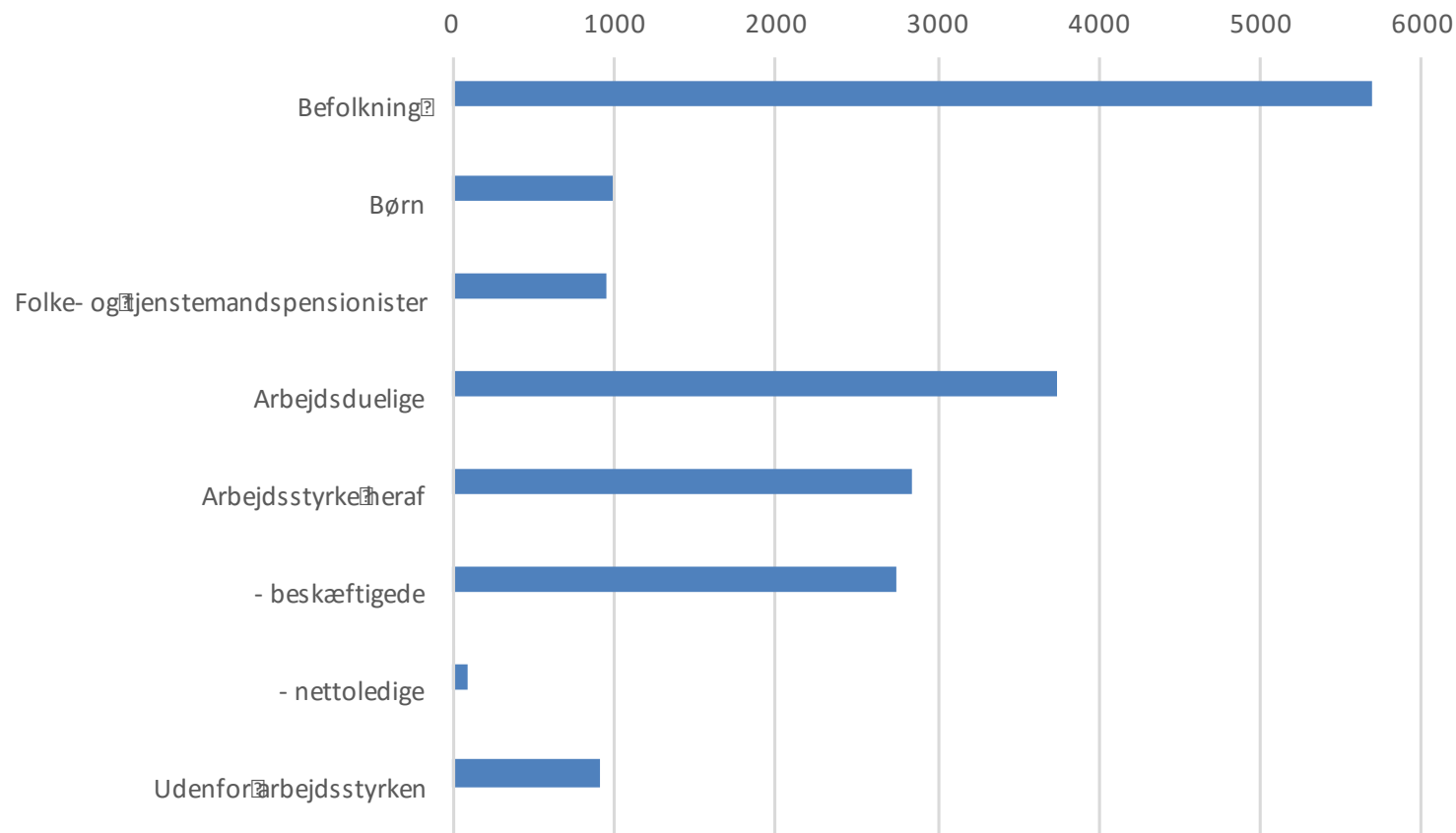
Data extracted on 23 Feb 2017 12:52 UTC (GMT) from OECD iLibrary (ISSN 2074-420X)

... anderledes billede blandt indvandrere og efterkommere

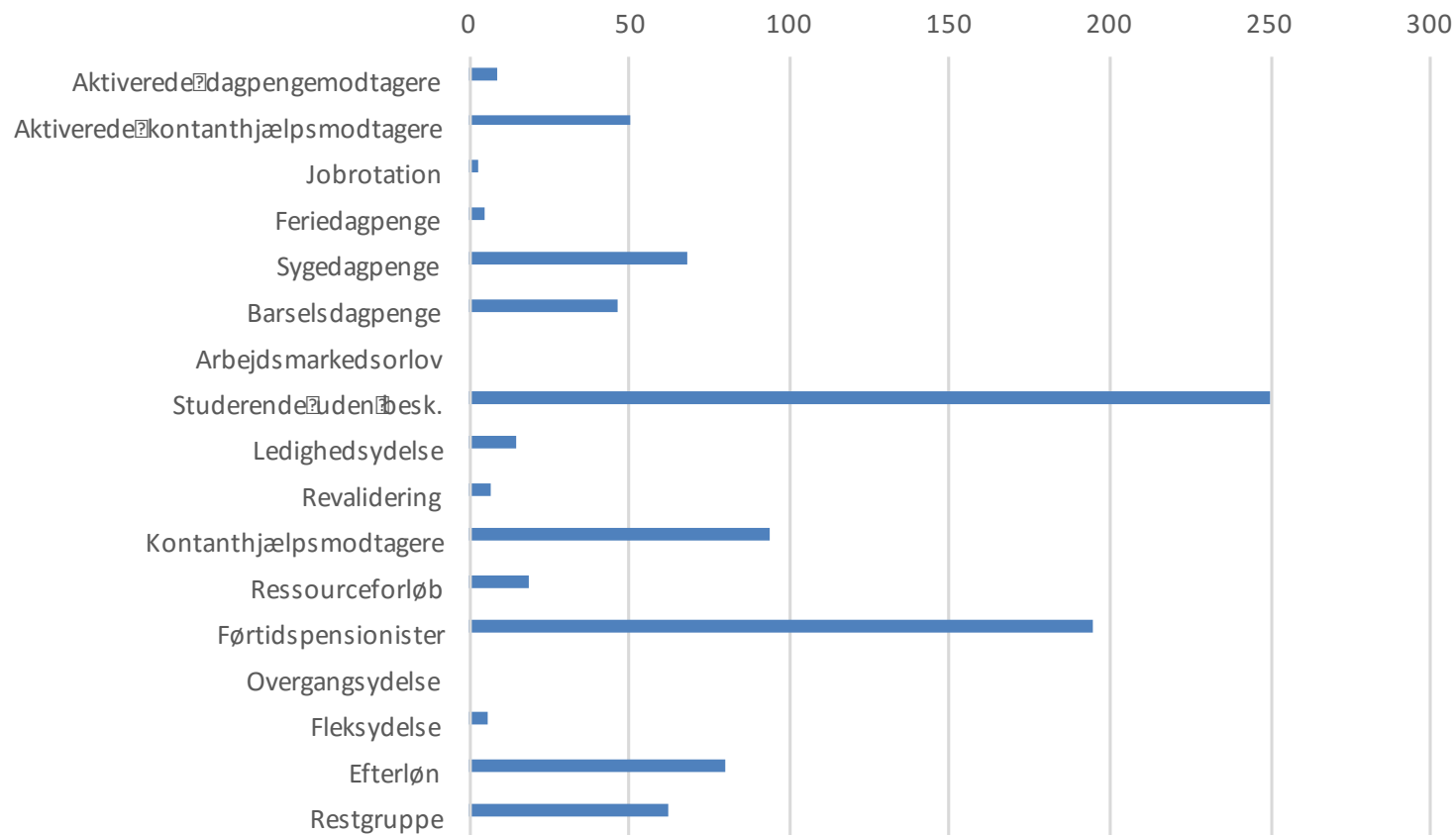

Data extracted on 23 Feb 2017 12:52 UTC (GMT) from OECD iLibrary (ISSN 2074-420X)

900.000 personer udenfor arbejdsstyrken i 2015...

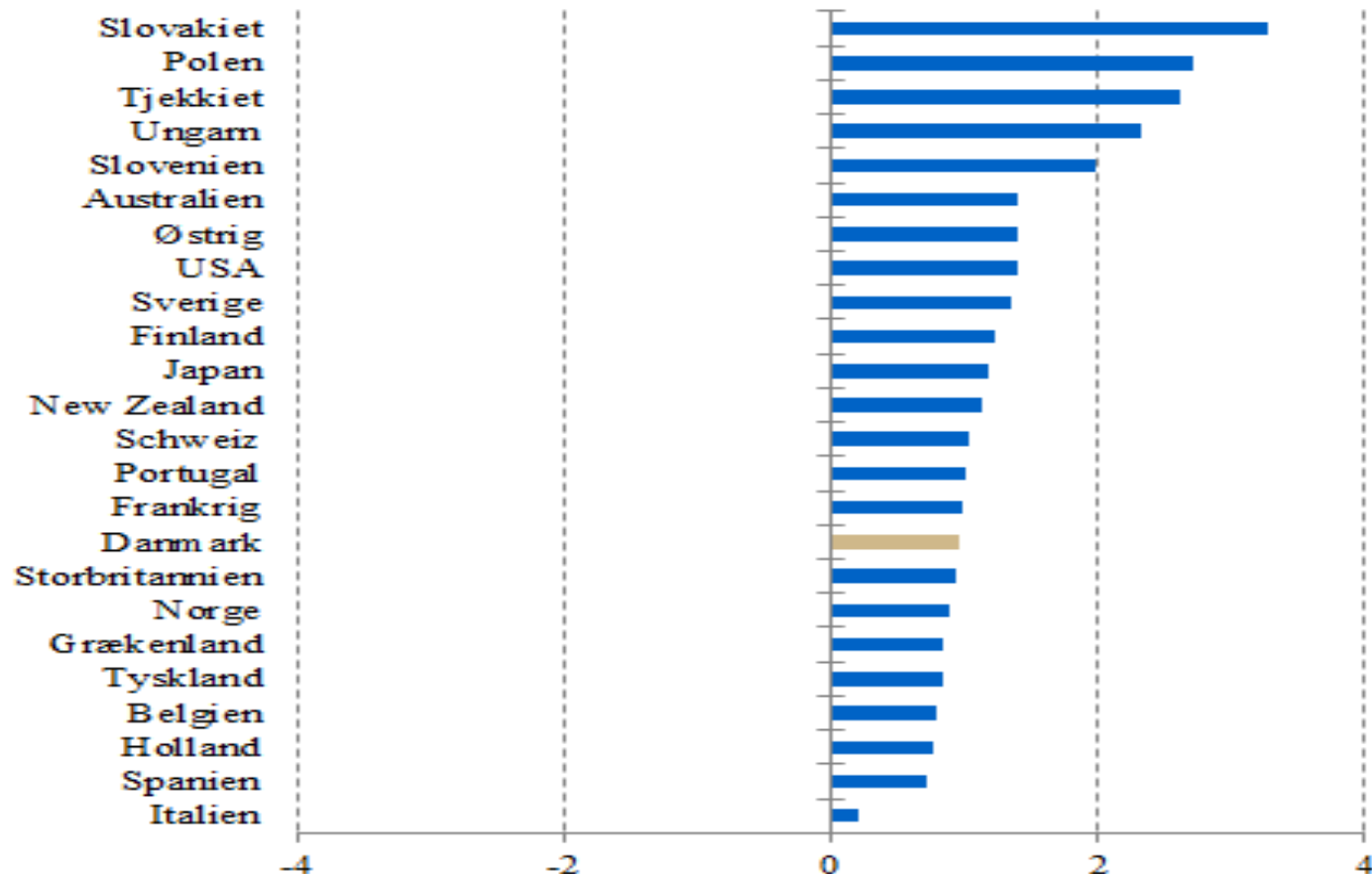
... hvem er de?

Et produktivitetspotentiale?

Lav produktivetsvækst... men højt niveau

Vækst BNP pr. time (2000-2015)

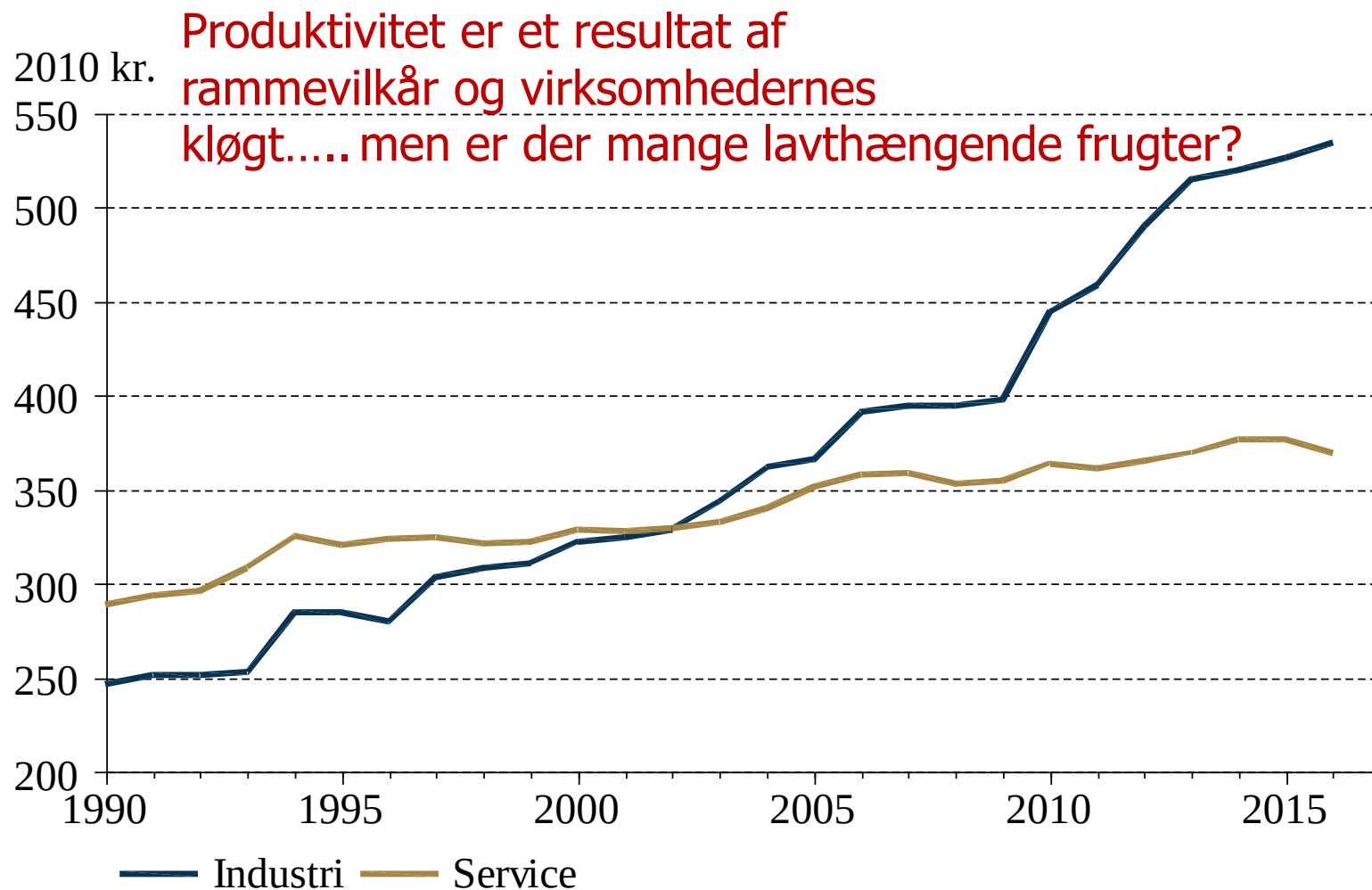

Egne beregninger på data fra OECD

De Økonomiske Råd

Et produktivitetspotentiale?

BVT pr. time

Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik

Så.... arbejdsudbud eller produktivitet?

- Vækst er nødvendigt, hvis nogen skal have højere velstand, uden at andre skal have lavere
 - Det klassiske tradeoff; effektivitet vs. fordeling
- Produktivitet og arbejdsudbud skaber forskellige muligheder
- De lavthængende frugter er muligvis plukket i forbindelse med arbejdsudbudsreformer
 - Men står de på tæerne af hinanden på produktivitetssområdet?
- Og hvorfor på forhånd opgive én af mulighederne?

www.dors.dk